EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 23.5.2022
COM(2022) 613 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Chorvatska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Chorvatska z roku 2022

{SWD(2022) 613 final} - {SWD(2022) 640 final}

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Chorvatska na rok 2022 a stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Chorvatska z roku 2022

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č. 1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 9 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise,

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu,

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241[3], kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost, vstoupilo v platnost dne 19. února 2021. Nástroj pro oživení a odolnost poskytuje finanční podporu na provádění reforem a investic, a přináší tedy fiskální impuls financovaný Unií. Přispívá k hospodářskému oživení a k provádění udržitelných a prorůstových reforem a investic, zejména za účelem podpory zelené a digitální transformace, a současně zvyšuje odolnost ekonomik členských států a jejich potenciální růst. Pomáhá rovněž posílit udržitelné veřejné finance a podnítit růst a tvorbu pracovních míst ve střednědobém a dlouhodobém výhledu. Maximální finanční příspěvek jednotlivých členských států v rámci Nástroje pro oživení a odolnost [byl] aktualizován dne [XX] června 2022 v souladu s čl. 11 odst. 2 nařízení (EU) 2021/2411.

(2) Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise roční analýzu udržitelného růstu, jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik pro rok 2022. Analýza náležitě

[1] Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.

[2] Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

[3] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost (Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17).

zohlednila společný závazek, který byl v květnu 2021 znovu potvrzen na sociálním summitu v Portu a který spočívá v pokračujícím provádění evropského pilíře sociálních práv vyhlášeného Evropským parlamentem, Radou a Komisí dne 17. listopadu 2017. Dne 25. března 2022 potvrdila priority roční analýzy udržitelného růstu 2022 Evropská rada. Dne 24. listopadu 2021 přijala Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 také zprávu mechanismu varování, ve které je Chorvatsko uvedeno mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum[4]. Téhož dne přijala Komise rovněž návrh společné zprávy o zaměstnanosti pro rok 2022, který analyzuje provádění hlavních směrů politik zaměstnanosti a zásad evropského pilíře sociálních práv a který Rada přijala dne 14. března 2022.

(3) Po celosvětové pandemii došlo k invazi Ruska na Ukrajinu a tato událost významně změnila geopolitickou a hospodářskou situaci. Ekonomiky členských států invazi pocítily například v podobě zdražení energií a potravin a slabších vyhlídek na růst. Vyšší ceny energií zatěžují zejména nejzranitelnější domácnosti trpící energetickou chudobou. EU rovněž zaznamenává bezprecedentní příliv osob prchajících z Ukrajiny. Za těchto okolností byla 4. března 2022 poprvé uplatněna směrnice o dočasné ochraně[5], na jejímž základě mohou osoby vysídlené z Ukrajiny oprávněně pobývat v EU a získávají přístup na trh práce, jakož i ke vzdělávání a odborné přípravě, zdravotní péči, bydlení a sociálnímu zabezpečení.

(4) Ve světle rychle se měnící hospodářské a geopolitické situace se evropský semestr v roce 2022 vrací k široké koordinaci hospodářských politik a politik zaměstnanosti, přičemž se vyvíjí v souladu s požadavky na provádění Nástroje pro oživení a odolnost, jak je uvedeno v roční analýze udržitelného růstu 2022. Provádění přijatých plánů pro oživení a odolnost má zásadní význam pro plnění politických priorit v rámci evropského semestru, neboť tyto plány řeší všechny nebo významnou část příslušných doporučení pro jednotlivé země vydaných v rámci cyklů evropského semestru 2019 a 2020. Doporučení pro jednotlivé země z let 2019 a 2020 zůstávají stejně relevantní i pro plány pro oživení a odolnost, které byly revidovány, aktualizovány nebo pozměněny v souladu s články 14, 18 a 21 nařízení (EU) 2021/241, a relevantní jsou i veškerá doporučení pro jednotlivé země vydaná do dne předložení upraveného plánu.

(5) Obecná úniková doložka je aktivní od března 2020[6]. Ve svém sdělení ze dne 3. března 2021[7] vyjádřila Komise názor, že by rozhodnutí o deaktivaci nebo dalším uplatňování obecné únikové doložky mělo být považováno za celkové posouzení stavu hospodářství, přičemž klíčovým kvantitativním kritériem by měla být úroveň hospodářské činnosti v EU nebo eurozóně ve srovnání s úrovněmi před krizí (konec roku 2019). Zvýšená nejistota a silná rizika nepříznivého vývoje hospodářského výhledu v souvislosti s válkou v Evropě, bezprecedentní nárůst cen energií a pokračující narušení dodavatelského řetězce vyžadují prodloužení platnosti obecné únikové doložky Paktu o stabilitě a růstu do roku 2023.

---

4 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy, Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.

5 Prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, Úř. věst. L 71, 4.3.2022, s. 1.

6 Sdělení Komise Radě o aktivaci obecné únikové doložky v rámci Paktu o stabilitě a růstu, Brusel, 20.3.2020, COM(2020) 123 final.

7 Sdělení Komise Radě – Rok od vypuknutí pandemie COVID-19: reakce v oblasti fiskální politiky, Brusel, 3.3.2021, COM(2021) 105 final.

(6) V souladu s přístupem uvedeným ve stanovisku Rady ze dne 18. června 2021 ke konvergenčnímu programu z roku 2021 se nastavení fiskální politiky v současné době nejlépe měří jako změna primárních výdajů (očištěných o diskreční opatření na straně příjmů), s výjimkou dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19, avšak včetně výdajů financovaných z nevratné podpory (grantů) z Nástroje pro oživení a odolnost a z jiných fondů EU, v poměru ke střednědobému potenciálnímu růstu[8]. Aby bylo možné posoudit, zda je vnitrostátní fiskální politika obezřetná a zda její složení přispívá k udržitelnému oživení v souladu se zelenou a digitální transformací, je nad rámec celkové orientace fiskální politiky věnována pozornost rovněž vývoji primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů[9] (očištěných od diskrečních opatření na straně příjmů a s výjimkou dočasných mimořádných opatření souvisejících s krizí COVID-19) a investic.

(7) Dne 2. března 2022 přijala Komise sdělení obsahující obecné pokyny k fiskální politice pro rok 2023, jehož cílem je podpořit přípravu programů stability a konvergenčních programů členských států, a tím posílit koordinaci politik[10]. Komise uvedla, že na základě makroekonomického výhledu zimní prognózy z roku 2022 se přechod od celkové podpůrné orientace fiskální politiky v období 2020–2022 k obecně neutrální souhrnné orientaci fiskální politiky v roce 2023 jeví jako přiměřený, přičemž je současně připravena reagovat na vyvíjející se hospodářskou situaci. Komise oznámila, že by fiskální doporučení pro rok 2023 měla i nadále rozlišovat mezi jednotlivými členskými státy a zohledňovat možné efekty přelévání mezi jednotlivými zeměmi. Komise vyzvala členské státy, aby tyto pokyny zohlednily ve svých programech stability a konvergenčních programech. Komise je odhodlána pečlivě sledovat hospodářský vývoj a v případě potřeby své politické pokyny upravit, a to nejpozději v rámci jarního balíčku evropského semestru koncem května 2022.

(8) Pokud jde o fiskální pokyny poskytnuté dne 2. března 2022, fiskální doporučení pro rok 2023 zohledňují zhoršený hospodářský výhled, zvýšenou nejistotu a další rizika nepříznivého vývoje a vyšší inflaci ve srovnání se zimní prognózou. Vzhledem k těmto skutečnostem musí fiskální reakce rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a energetické bezpečnosti a udržet kupní sílu nejzranitelnějších domácností, aby se prostřednictvím cílených a dočasných opatření zmírnil dopad růstu cen energie a pomohly omezit inflační tlaky plynoucí ze sekundárních účinků; fiskální politika musí zůstat aktivní, aby se přizpůsobila rychle se vyvíjejícím okolnostem, a musí být diferencována podle jednotlivých zemí v závislosti na jejich fiskální a hospodářské situaci, a to i pokud jde o vystavení krizi a příliv vysídlených osob z Ukrajiny.

(9) Dne 14. května 2021 předložilo Chorvatsko v souladu s čl. 18 odst. 1 nařízení (EU) 2021/241 Komisi svůj národní plán pro oživení a odolnost. Komise podle článku 19 nařízení (EU) 2021/241 posoudila relevanci, účinnost, efektivnost a ucelenost tohoto plánu pro oživení a odolnost v souladu s pokyny pro posuzování stanovenými v příloze V uvedeného nařízení. Dne 20. července 2021 přijala Rada rozhodnutí o

---

8 Odhady orientace fiskální politiky a jejích složek v tomto doporučení jsou odhady Komise založené na předpokladech, z nichž vychází prognóza Komise z jara 2022. Odhady Komise týkající se střednědobého potenciálního růstu nezahrnují pozitivní dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální růst podpořit.

9 Nefinancováno z grantů z Nástroje pro oživení a odolnost a z jiných fondů EU.

10 Sdělení Komise Radě: Pokyny v oblasti fiskální politiky pro rok 2023, Brusel, 2.3.2022, COM(2022) 85 final.

schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Chorvatska[11]. Uvolnění splátek je podmíněno rozhodnutím Komise přijatým v souladu s čl. 24 odst. 5 nařízení (EU) 2021/241, že Chorvatsko uspokojivě splnilo příslušné milníky a cíle stanovené v prováděcím rozhodnutí Rady. Předpokladem uspokojivého splnění je rovněž skutečnost, že nedošlo ke zvratu u dříve dosažených milníků a cílů.

(10) Dne 28. dubna 2022 předložilo Chorvatsko v souladu s článkem 4 nařízení (ES) č. 1466/97 svůj národní program reforem na rok 2022 a dne 29. dubna 2022 svůj konvergenční program z roku 2022. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány společně. V souladu s článkem 27 nařízení (EU) 2021/241 zohledňuje národní program reforem na rok 2022 rovněž zprávy, které Chorvatsko dvakrát ročně podává o pokroku dosaženém při plnění svého plánu pro oživení a odolnost.

(11) Komise zveřejnila dne 23. května 2022 zprávu o Chorvatsku[12] pro rok 2022. V této zprávě byl posouzen pokrok, jejž Chorvatsko učinilo v plnění příslušných doporučení, která Rada přijala v letech 2019, 2020 a 2021, a bylo zhodnoceno provádění plánu pro oživení a odolnost ze strany Chorvatska, a to na základě srovnávacího přehledu oživení a odolnosti. Vycházejíc z této analýzy poukázala zpráva o Chorvatsku na mezery, pokud jde o výzvy, které plán pro oživení a odolnost neřeší nebo je řeší pouze částečně, a o nové a vyvíjející se výzvy včetně těch, jež vyplývají z ruské invaze na Ukrajinu. Posoudila rovněž pokrok Chorvatska při provádění evropského pilíře sociálních práv a v plnění hlavních cílů EU v oblasti zaměstnanosti, dovedností a snižování chudoby, jakož i pokrok při dosahování cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje.

(12) Komise provedla hloubkový přezkum Chorvatska podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011 a jeho výsledky zveřejnila dne 23. května 2022[13]. Komise dospěla k závěru, že Chorvatsko se již nepotýká s makroekonomickou nerovnováhou. Významného pokroku bylo dosaženo zejména při snižování soukromého zadlužení a čistých vnějších závazků, zatímco veřejný dluh zůstává vysoký, obnovil se však klesající trend, který před pandemií přinesl výrazné zlepšení.

(13) Dne 20. července 2020 Rada Chorvatsku doporučila, aby v letech 2020 a 2021 přijalo v souladu s obecnou únikovou doložkou veškerá nezbytná opatření k účinnému řešení pandemie, k udržení ekonomiky a k podpoře následného oživení. Rovněž Chorvatsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiky zaměřené na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a zajištění udržitelnosti dluhu při souběžném zvyšování investic. Na základě údajů potvrzených Eurostatem se v roce 2021 schodek sektoru vládních institucí Chorvatska snížil ze 7,3 % HDP v roce 2020 na 2,9 % v roce 2021. Reakce Chorvatska v oblasti fiskální politiky podpořila hospodářské oživení v roce 2021, zatímco dočasná mimořádná podpůrná opatření klesla z 3,3 % HDP v roce 2020 na 2,1 % v roce 2021. Opatření přijatá Chorvatskem v roce 2021 jsou v souladu s doporučením Rady ze dne 20. července 2020. Diskreční rozpočtová opatření přijatá vládou v letech 2020 a 2021 byla převážně dočasné povahy nebo byla doprovázena kompenzačními opatřeními. Zároveň některá diskreční opatření přijatá vládou v roce 2021 nebyla dočasná nebo

[11] Prováděcí rozhodnutí Rady ze dne 6. července 2021 o schválení posouzení plánu pro oživení a odolnost Chorvatska (ST 10149 2021).

[12] SWD(2022) 613 final.

[13] SWD(2022) 633 final.

nebyla doprovázena kompenzačními opatřeními a spočívala zejména ve snížení daně z příjmu fyzických a právnických osob v celkové výši 0,5 % HDP. Na základě údajů potvrzených Eurostatem činil v roce 2021 veřejný dluh 79,8 % HDP.

(14) Makroekonomický scénář, z něhož vycházejí rozpočtové projekce v konvergenčním programu z roku 2022, je v roce 2022 obezřetný a poté příznivý. Vláda předpokládá, že reálný HDP vzroste v roce 2022 o 3,0 % a v roce 2023 o 4,4 %. Pro srovnání, prognóza Komise z jara 2022 předpokládá vyšší růst reálného HDP ve výši 3,4 % v roce 2022 a nižší růst ve výši 3,0 % v roce 2023, přičemž rozdíl odráží především nižší očekávání chorvatských orgánů v roce 2022, pokud jde o růst reálné spotřeby domácností. Ve svém konvergenčním programu z roku 2022 vláda předpokládá, že se celkový schodek státního rozpočtu v roce 2022 mírně sníží na 2,8 % HDP a v roce 2023 na 1,6 %. Mírný pokles v roce 2022 odráží zejména růst hospodářské činnosti a ukončení většiny mimořádných opatření. Podle programu se očekává, že poměr veřejného dluhu k HDP v roce 2022 klesne na 76,2 % a v roce 2023 se sníží na 71,7 %. Na základě politických opatření známých ke dni uzávěrky prognózy předpokládá prognóza Komise z jara 2022 schodek veřejných financí pro rok 2022 ve výši 2,3 % HDP a pro rok 2023 ve výši 1,8 %. To je nižší než schodek předpokládaný v konvergenčním programu pro rok 2022 a vyšší než schodek předpokládaný pro rok 2023, a to zejména v důsledku nižší úrovně výdajů, kterou Komise v roce 2022 očekává v souvislosti s tvorbou hrubého fixního kapitálu a dalšími výdaji. Prognóza Komise navíc předpokládá poněkud nižší posun v příjmech i výdajích způsobený rozdílem v inflačním výhledu. Prognóza Komise z jara 2022 předpokládá nižší poměr veřejného dluhu k HDP ve výši 75,3 % v roce 2022 a vyšší úroveň 73,1 % v roce 2023.

Na základě prognózy Komise z jara 2022 se střednědobý (desetiletý průměrný) růst potenciálního produktu odhaduje na 2,2 %. V tomto odhadu však není zahrnut dopad reforem, které jsou součástí plánu pro oživení a odolnost a které mohou potenciální hospodářský růst Chorvatska podpořit.

(15) V roce 2022 vláda postupně zrušila většinu opatření přijatých v reakci na krizi COVID-19, takže se předpokládá, že dočasná mimořádná podpůrná opatření klesnou z 2,1 % HDP v roce 2021 na 0,4 % v roce 2022. Schodek veřejných financí je v roce 2022 ovlivněn opatřeními, která byla přijata s cílem čelit hospodářským a sociálním dopadům růstu cen energie, který se podle prognózy Komise z jara 2022 v roce 2022 odhaduje na 0,4 % HDP a v roce 2023 na 0,2 % HDP[14]. K těmto opatřením patří především sociální transfery chudším domácnostem, podpora podniků a snížení nepřímých daní ze spotřeby energie. Tato opatření jsou většinou dočasná. Pokud by však ceny energií zůstaly vysoké i v roce 2023, mohla by některá z těchto opatření pokračovat. Některá z těchto opatření nejsou cílená, zejména plošné snížení nepřímých daní z energie. Schodek veřejných financí je ovlivněn rovněž náklady na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny, které se podle prognózy Komise z jara 2022 odhadují na 0,1 % HDP v roce 2022 a 0,1 % v roce 2023[15].

---

[14] Číselné údaje představují úroveň ročních rozpočtových nákladů na opatření přijatá od podzimu 2021, včetně běžných příjmů a výdajů, jakož i opatření v oblasti kapitálových výdajů, je-li to relevantní.

[15] Předpokládá se, že celkový počet vysídlených osob z Ukrajiny do EU dosáhne do konce roku 2022 postupně 6 milionů a jejich zeměpisné rozložení se odhaduje na základě velikosti stávající diaspory, relativního počtu obyvatel přijímajícího členského státu a skutečného rozložení vysídlených osob z Ukrajiny v celé EU v březnu 2022. Pokud jde o rozpočtové náklady na osobu, odhady vycházejí z mikrosimulačního modelu Euromod Společného výzkumného střediska Komise, přičemž se berou v

(16) Dne 18. června 2021 Rada Chorvatsku[16] doporučila, aby v roce 2022 zachovalo podpůrné nastavení fiskální politiky, včetně impulsu dodaného Nástrojem pro oživení a odolnost, a zachovalo investice financované z vnitrostátních zdrojů. Rada Chorvatsku také doporučila, aby udrželo pod kontrolou růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů. Rovněž Chorvatsku doporučila, aby pokud to hospodářské podmínky dovolí, provádělo fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic a zajištění fiskální udržitelnosti ve střednědobém horizontu a současně posilovalo investice s cílem podpořit růstový potenciál.

(17) Na základě prognózy Komise z jara 2022 a informací obsažených v konvergenčním programu Chorvatska z roku 2022 se předpokládá, že v roce 2022 bude orientace fiskální politiky podle doporučení Rady podpůrná ve výši –1,8 % HDP[17]. Chorvatsko hodlá v souladu s doporučením Rady nadále podporovat oživení tím, že využije Nástroj pro oživení a odolnost k financování dodatečných investic. Kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU k hospodářské činnosti by se měl ve srovnání s rokem 2021 zvýšit o 0,5 procentního bodu HDP. Předpokládá se, že příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k orientaci fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a dosáhne 0,4 procentního bodu[18]. Chorvatsko proto hodlá zachovat investice financované z vnitrostátních zdrojů, jak doporučila Rada. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (bez nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2022 expanzivní povahu a dosáhne 1,0 procentního bodu. Tento významný příspěvek expanzivní povahy zahrnuje dodatečný dopad opatření k řešení hospodářského a sociálního dopadu růstu cen energií (0,4 % HDP), jakož i nákladů na poskytnutí dočasné ochrany vysídleným osobám z Ukrajiny (0,1 % HDP), přičemž k růstu čistých běžných výdajů by měly přispět i vyšší výdaje na mezispotřebu, které částečně odrážejí nárůst inflace. Na základě současných odhadů Komise proto Chorvatsko v roce 2022 dostatečně nekontroluje růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů.

(18) V roce 2023 se v prognóze Komise z jara 2022 počítá s nastavením fiskální politiky ve výši –0,7 % HDP za předpokladu nezměněné politiky[19]. Očekává se, že Chorvatsko bude v roce 2023 nadále využívat granty z Nástroje pro oživení a odolnost k financování dalších investic na podporu oživení. Kladný příspěvek výdajů financovaných z grantů Nástroje pro oživení a odolnost a z dalších fondů EU k hospodářské činnosti by se měl oproti roku 2022 zvýšit o 0,5 procentního bodu. Předpokládá se, že příspěvek investic financovaných z vnitrostátních zdrojů k orientaci fiskální politiky bude mít v roce 2023 mírně expanzivní povahu a dosáhne

---

úvahu jak peněžní převody, na něž mohou mít lidé nárok, tak věcné dávky, jako je vzdělávání a zdravotní péče.

16 Doporučení Rady ze dne 18. června 2021, kterým se vydává stanovisko Rady ke konvergenčnímu programu Chorvatska z roku 2021, Úř. věst. C 304, 29.7.2021, s. 48.

17 Záporné (kladné) znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému (nedostatečnému) růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což naznačuje expanzivní (utlumující) fiskální politiku.

18 Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít mírně utlumující povahu a bude činit 0,1 procentního bodu HDP.

19 Negativní znaménko ukazatele odpovídá nadměrnému růstu primárních výdajů ve srovnání se střednědobým hospodářským růstem, což naznačuje expanzivní fiskální politiku.

0,1 procentního bodu[20]. Zároveň se předpokládá, že příspěvek růstu primárních běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů (po odečtení nových opatření na straně příjmů) k celkovému nastavení fiskální politiky bude mít v roce 2023 obecně neutrální povahu a bude činit –0,2 procentního bodu. To zahrnuje dopad postupného ukončování některých opatření zabývajících se zvýšením cen energií (0,2 % HDP). Obecně neutrální příspěvek běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů proto částečně závisí na postupném ukončování opatření k řešení dopadu zvýšení cen energií, jak je v současnosti plánováno.

(19) V konvergenčním programu z roku 2022 se očekává, že schodek veřejných financí v roce 2024 postupně klesne na 1,6 % HDP a do roku 2025 na 1,2 %. Proto se plánuje, že schodek veřejných financí zůstane do roku 2025 pod úrovní 3 % HDP. Podle programu se předpokládá, že poměr veřejného dluhu k HDP do roku 2025 klesne, konkrétně v roce 2024 klesne na 68,9 % a v roce 2025 se sníží na 66,9 %. Podle analýzy Komise se rizika udržitelnosti dluhu ve střednědobém horizontu jeví jako střední.

(20) V souladu s čl. 19 odst. 3 písm. b) a s přílohou V kritériem 2.2 nařízení (EU) 2021/241 zahrnuje plán pro oživení a odolnost rozsáhlý soubor vzájemně se posilujících reforem a investic, které mají být provedeny do roku 2026. Ty pomáhají řešit všechny hospodářské a sociální výzvy, nebo jejich významnou část, které jsou uvedeny v doporučeních adresovaných Chorvatsku Radou v rámci evropského semestru v letech 2019 a 2020, jakož i ve veškerých doporučeních pro členský stát vydaných do dne přijetí plánu.

(21) Plán se zaměřuje zejména na doporučení pro jednotlivé země s reformami, jejichž úkolem je posílení rozpočtového rámce, na opatření aktivní politiky na trhu práce a reformu vzdělávání, jejímž cílem je zlepšení přístupu ke vzdělávání a zvýšení jeho kvality a relevance pro trh práce. Výzvy, jimž čelí chorvatský systém zdravotní péče, řeší opatření ke zvýšení efektivnosti, kvality, přístupnosti a finanční udržitelnosti, jež byla obzvláště zasažena pandemií COVID-19. Plán se dále zabývá doporučeními pro daný členský stát v těchto oblastech prostřednictvím rychlejší dekarbonizace odvětví energetiky, zvýšením celkové energetické účinnosti a zaměřením investic na udržitelnou dopravu a digitální infrastrukturu a služby. Plán mimoto obsahuje dalekosáhlá opatření k zvýšení efektivnosti veřejné správy a systému soudnictví, k prevenci, odhalování a nápravě korupce, ke zlepšení podnikatelského prostředí a na podporu investic do výzkumu a inovací a jejich politického významu.

(22) Očekává se, že provádění plánu pro oživení a odolnost Chorvatska přispěje k dosažení dalšího pokroku v oblasti zelené a digitální transformace. Na opatření podporující klimatické cíle připadá v Chorvatsku 40,3 % celkových prostředků, které byly na plán přiděleny, a na opatření podporující digitální cíle pak připadá 20,4 % z těchto celkových prostředků. Plnohodnotné provádění plánu pro oživení a odolnost v souladu s příslušnými milníky a cíli pomůže Chorvatsku rychle se zotavit z dopadů krize COVID-19 a současně posílí jeho odolnost. Pro úspěšné provádění plánu pro oživení a odolnost i dalších hospodářských politik a politik zaměstnanosti, které jdou nad rámec plánu, je i nadále důležité systematické zapojování sociálních partnerů a dalších příslušných zúčastněných stran, aby měla celková politická agenda širokou podporu.

[20] Předpokládá se, že příspěvek ostatních kapitálových výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů bude mít mírně utlumující povahu a bude činit 0,1 procentního bodu HDP.

(23) Chorvatsko dosud nepředložilo dohodu o partnerství ani ostatní programové dokumenty v rámci politiky soudržnosti[21]. V souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 Chorvatsko při programování fondů politiky soudržnosti na období 2021–2027 zohlední příslušná doporučení, která mu byla vydána. To je předpokladem pro zlepšení účinnosti a pro maximalizaci přidané hodnoty finanční podpory, kterou má země obdržet z fondů politiky soudržnosti, a zároveň je tak podporována koordinace, doplňkovost a soudržnost mezi těmito fondy a dalšími nástroji a fondy Unie. Úspěšné provádění Nástroje pro oživení a odolnost a programů politiky soudržnosti také závisí na odstranění překážek, které stojí v cestě investicím na podporu zelené a digitální transformace a vyváženého územního rozvoje.

(24) Plán REPowerEU, který reaguje na mandát hlav států a předsedů vlád EU ve Versailleském prohlášení, má v co nejkratší době postupně odstranit závislost Evropské unie na dovozu fosilních paliv z Ruska. Za tímto účelem jsou na základě dialogu s členskými státy určeny nejvhodnější projekty, investice a reformy na vnitrostátní, regionální a unijní úrovni. Cílem těchto opatření je snížit celkovou závislost na fosilních palivech a při dovozu fosilních paliv se odklonit od Ruska.

(25) Chorvatsko se zavázalo, že do roku 2033 postupně přestane používat při výrobě elektřiny uhlí. V roce 2020 dosáhlo Chorvatsko 28% podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie a tím překročilo svůj cíl stanovený na 20 %. Chorvatsko musí urychlit své úsilí o dekarbonizaci, včetně dekarbonizace v průmyslu, snížit svou závislost na Rusku, pokud jde o dovoz energie, a přijmout opatření na podporu integrace na jednotný trh. V roce 2021 představoval dovoz ruského plynu 22 % celkových dodávek zemního plynu, zatímco 57 % bylo dovezeno prostřednictvím nového terminálu na zkapalněný zemní plyn (LNG), který funguje od začátku roku 2021. Plyn představuje v chorvatské skladbě zdrojů energie 30,3 % a ropa 33,7 %. Doporučuje se, aby veškeré nové investice do infrastruktury a sítě související s plynem obstály pokud možno i v budoucnu, a usnadnily tak jejich dlouhodobou udržitelnost prostřednictvím budoucího nového využití udržitelných paliv.

Co se týká rozvoje obnovitelné, bezpečné a cenově dostupné energie, značný potenciál existuje v oblasti větrné a solární energie, na něž připadá přibližně 2,1 % skladby energetických zdrojů (s podíly ve výši 13 % resp. 1 % celkové instalované kapacity na výrobu elektřiny), a zdrojů geotermální energie. Pro zlepšení účinnosti energetického systému, bezpečnosti dodávek a integrace trhu jsou klíčové tyto aspekty: zjednodušení povolovacích řízení v oblasti obnovitelných zdrojů energie, podpora rozvoje energetických společenství a předsunutí investic do obnovitelných zdrojů, a to rovněž u domácností a u systémů v malém měřítku.

Na podporu zelené transformace bude zapotřebí další modernizace elektroenergetických přenosových a distribučních soustav, zatímco investice do skladování elektřiny budou mít zásadní význam při řízení energetického systému s vysokým podílem obnovitelných zdrojů energie. Zlepšení je zapotřebí rovněž v odvětví vytápění a chlazení, zejména přechod systémů dálkového a individuálního

[21] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/1060 ze dne 24. června 2021 o společných ustanoveních pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond plus, Fond soudržnosti, Fond pro spravedlivou transformaci a Evropský námořní, rybářský a akvakulturní fond a o finančních pravidlech pro tyto fondy a pro Azylový, migrační a integrační fond, Fond pro vnitřní bezpečnost a Nástroj pro finanční podporu správy hranic a vízové politiky. Úř. věst. L 231, 30.6.2021, s. 159.

vytápění, které jsou založeny na fosilních palivech, na obnovitelné zdroje energie, a to buď přímo, nebo prostřednictvím výroby elektřiny.

(26) Co se týká energetické účinnosti, jsou nezbytná opatření k urychlení renovace fondu budov, zvýšení nabídky energeticky účinného bydlení, zejména sociálního bydlení, a nahrazování plynových a naftových kotlů tepelnými čerpadly a jinými účinnějšími a ekologičtějšími řešeními. Mimoto jsou zapotřebí další opatření k snížení závislosti Chorvatska na naftě v odvětví dopravy, zejména větší rozšíření využívání veřejné dopravy a její další ekologizace, používání inteligentních dopravních systémů, širší zavádění elektrických a vodíkových dobíjecích stanic a přepravy, investice do infrastruktury mobility a větší využívání vozidel s nulovými a nízkými emisemi. Bude zapotřebí další zvýšení ambicí při snižování emisí skleníkových plynů a zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a energetické účinnosti, aby byly v souladu s cíli iniciativy „Fit for 55“.

(27) Zatímco urychlení přechodu na klimatickou neutralitu a odklon od fosilních paliv způsobí v několika odvětvích značné náklady na restrukturalizaci, Chorvatsko může využít mechanismus pro spravedlivou transformaci v kontextu politiky soudržnosti ke zmírnění socioekonomického dopadu transformace v nejvíce postižených regionech. Chorvatsko může mimoto využít Evropský sociální fond plus ke zlepšení pracovních příležitostí a posílení sociální soudržnosti.

(28) Na základě posouzení Komise přezkoumala Rada konvergenční program z roku 2022 a její stanovisko[22] je promítnuto do níže uvedeného doporučení č. 1.

(29) Dne 10. července 2020 byla chorvatská kuna začleněna do evropského mechanismu směnných kurzů II (ERM II) jako přípravný krok k přijetí eura. V zájmu zachování hospodářské a finanční stability a dosažení vysokého stupně udržitelné hospodářské konvergence se chorvatské orgány zavázaly k provádění zvláštních politických opatření v oblasti boje proti praní peněz, podnikatelského prostředí, správy veřejného sektoru a soudnictví. Pokrok Chorvatska při plnění nezbytných požadavků pro přijetí eura bude posouzen v konvergenčních zprávách Evropské komise a Evropské centrální banky za rok 2022,

DOPORUČUJE Chorvatsku v letech 2022 a 2023:

1. V roce 2023 zajistit, aby růst běžných výdajů financovaných z vnitrostátních zdrojů byl v souladu s celkově neutrální orientací politiky, a to s přihlédnutím k pokračující dočasné a cílené podpoře domácností a podniků, které jsou nejvíce ohroženy zvýšením cen energií, a osob prchajících z Ukrajiny. Být připraveno přizpůsobit běžné výdaje vyvíjející se situaci. Rozšířit veřejné investice do zelené a digitální transformace a do energetické bezpečnosti, mimo jiné využitím Nástroje pro oživení a odolnost, plánu REPowerEU a dalších fondů EU. V období po roce 2023 provádět fiskální politiku zaměřenou na dosažení obezřetných střednědobých fiskálních pozic.

2. Pokračovat v provádění jeho plánu pro oživení a odolnost v souladu s milníky a cíli uvedenými v prováděcím rozhodnutí Rady ze dne 20. července 2021. Předložit programové dokumenty v rámci politiky soudržnosti na období 2021–2027, aby mohlo být dokončeno jejich projednání s Komisí a mohlo započít jejich provádění.

3. Diverzifikovat dovoz fosilních paliv a snížit celkovou závislost na fosilních palivech. Urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie se zaměřením zejména na větrné,

[22] Podle čl. 9 odst. 2 nařízení Rady (ES) č. 1466/97.

solární a geotermální zdroje, mimo jiné prostřednictvím výroby energie z obnovitelných zdrojů v malém měřítku a rozvoje energetických komunit, zejména zjednodušením postupů pro správní schvalování a povolení. Dále modernizovat elektroenergetické přenosové a distribuční soustavy a investovat do skladování elektřiny. Zintenzivnit opatření ke snížení spotřeby energie prostřednictvím vyšší energetické účinnosti, zejména u obytných budov, a ke snížení závislosti na fosilních palivech v odvětví vytápění a dopravy.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda/předsedkyně